

Ngā tohu o te kaitono e āhei ai ki te whakauru mai:

i) Me tangata kaimahi nō tētahi tari kāwanatanga, kāwanatanga-ā-rohe, whakahaere tūmatanui, tūmataiti rānei;

ii) Me tangata reorua kua taunga kē ki ngā mahi whakamāori engari e hiahia ana kia whiwhi tohu;

iii) Me tangata reorua kāore anō kia whāwhā atu ki ngā mahi whakamāori engari e hiahia ana ki te ako.

Ko te mōkitotanga o ngā tohu o te kaitono e āhei ai ki te whakauru mai:

i) Me tangata kōrero i te reo Māori me te reo Pākehā hoki;

ii) Me tangata i tutuki te whā tau i tētahi kura tuarua;

iii) Me tangata kua eke tōna mōhio ki te reo Māori me te reo Pākehā e hāngai ana ki ngā taumata kua whakarārangitia ake nei.

Kei te mōhio atu arā anō te hunga kāore i kuraina, kāore hoki i roto i ngā tari a te kāwanatanga me ērā atu whakahaere engari e tino matatau ana ki ngā reo e rua. Ko koutou te hunga e whāia atu nei engari kei te tino ngaro haere tēnā momo i a koutou nā.

TE MAHI RANGAHAU REO MAŌRI A TE TAURA WHIRI

Nei noa ake rā ngā āhuatanga o te mahi rangahau reo Māori ka taea te kōrero i tēnei kaupeka. Nō nā tata nei i puta ai te pūrongo matua e āta whakamārama ake ana i ngā āhuatanga mōkitokito katoa o tēnei mahi; ōna piki, ōna heke, ōna āhuatanga papai katoa, ōna hēmanawatanga katoa atu hoki. Otirā, me uru mai ki konei he punua kōrero mā te hunga pēnei i ahau nei - kāore kē e oti tētahi whārangi kotahi te pānuī, kua hiahia puta ki waho ki te momi hau!

Heoi anō rā, anei tāku i kite ai hei tuhi kia mārama mai ai koutou ki ngā mahi rangahau i tutuki i roto i te toru marama kua hori.

Nō te wiki tuatoru o Pipiri i oti ai te mahi uiui a ngā kaipātai whā tekau i ngā rohe e whā, kātahi ka tīmata te toro atu anō i tētahi tekau ōrau (10%) o te hunga i uiuitia ki te kimi i ō rātou ake whakaaro ki tēnei rangahautanga - me pēhea e tika ake ai, me pēhea hoki e iti ake ai te hōhā ki te hunga whakahoki pātai. I whakapōrearea tuaruatia ēnei kāinga nā runga i te hiahia kia whakamahia ā rātou kōrero i whāngai mai ai hei whakatikatika i te mahi rangahau whānui. He “whakamātau-muri” tēnei e kī ana te Pākehā.

I te wā tonu e haere ana tēnei whakamātau-muri, i te whakaurua atu anō hoki ngā whakautu a te hunga i uiuitia ki tā mātou rorohiko. I haere tahi ēnei mahi kia oti katoa ai i mua i te rā i whakaritea mō te hui whakakopi. I pēnei rawa ai te whāwhaitia i te mea kāre he take o te whakatū hui ki te āta whiriwhiri i tētahi take mena kua wareware noa atu he aha tā tātou e whiriwhiri nei.

Nō te 9 o ngā rā o Hōngongoi tēnei hui i tū ai. I tae katoa mai te rōpū whāiti (nā rātou nei te rārangi pātai i mahi mai), ngā kaiwhakahaere me tētahi kaipātai mai i ia rohe, me ētahi atu i ngākau nui mai ki te kaupapa. Kāore i ārikarika te puta mai o ngā kōrero mō ngā piere i kitea e tēnā, e tēnā. Te mutunga ake kua mātātata katoa tā mātou rārangi pātai, tae atu hoki ki te tikanga rangahau i arumia.

Mena ko te rangahautanga matua tēnei, pōuri ana tērā te ngākau i te korenga o te rārangi pātai i eke ki ngā panekiretanga i wawatatia. Engari nā te mea he mahi whakatauiria noa iho tēnei, ka taea ngā wāhi hapa te tapitapi. Waihoki, koinā tonu te mahi a te rangahautanga whakatauiria, he whakaatu hapa hei whakatikatika.

Kāti, hei whakatauiria noa ake, anei ētahi o ā mātou pātai hei tiro tiro anō:

I māharahara ētahi o te hunga i uiuitia ki ngā pātai mō te mahi, kei naomia ā rātou whakahoki e te ringa kaha o te Tari Mahi, o te Tari Toko i te Ora kē rānei. Engari korekore ana ō mātou pānga atu ki ērā whakahaere, kāore hoki e tika kia pērā te whakamahia o ngā whakahoki i homai i runga i te ngākau māhorahora, nō reira kāore he take i matawhiwhi ai.

I pērā anō ētahi ki ngā pātai mō te pouaka whakahaehae. I taua wā kāore i aro i a au he aha i pērā rawa ai te matawhāiti ki ēnei pātai (i te mea e pā kē ana ki te mātakitaki whakaari reo Māori pēnei i *Te Karere*) engari nō muri mai i ngā uiuinga ka whakamōhio mai tētahi, nō taua wiki tonu i tae atu ai tētahi reta whakahakahaka e whakahau ana kia mātua hoko raihana ngā tāngata whai pouaka whakaata, ki te kore, ka mau i roto i te wā, ā, ka whiua. Nā whai anō!

Arā atu anō tētahi momo hapa i kitea. I te whakamātau-muri, he nui ngā mea i kī mai i roa rawa ētahi o ngā pātai, ā, kāore i mārama ētahi o ngā kupu “hou” o roto. He tika tā rātou; i āhua roa tonu